

Testament en levenstestament

Gedurende uw leven gebeurt er van alles dat uw leefsituatie bepaalt: u krijgt te maken met gezondheid en ziekte, met familie en vrienden, werk en relaties. Ondertussen verzamelt u allerlei dingen om u heen die invloed hebben op uw leefsituatie: geld, een huis, een auto, boeken, meubels, sieraden, kunstvoorwerpen. Sommige mensen creëren mooie dingen: zij schrijven boeken, componeren muziek, tekenen, schilderen, bouwen.

Veel mensen beschikken over dingen die niet van hen zelf zijn en die op enig moment aan de eigenaar teruggegeven moeten worden: geldleningen, een gehuurde woning, gehuurde of geleende spullen. Tijdens uw leven voert u de regie over die leefsituatie en al dat bezit. U leeft, bewaakt en beheert dat alles zoals u dat wilt.

Er kan een moment komen waarop u, tijdelijk of blijvend, niet in staat bent de regie over uw leefsituatie en uw bezittingen te voeren. Bijvoorbeeld als u wordt geconfronteerd met een ongeval, ziekte of andere omstandigheden waardoor u in een ziekenhuis of zorginstelling moet worden opgenomen. Dan bent u voor het regelen van uw zaken opeens afhankelijk van anderen. Voor dat geval kunt u een **levenstestament** laten opstellen. Hierin bepaalt u hoe u wilt dat uw leefsituatie wordt ingericht en hoe en door wie uw belangen moeten worden waargenomen als (of zolang) u daar zelf niet toe in staat bent.

Ook komt er een moment waarop uw leven eindigt. Op dat moment is al het bezit dat u tijdens uw leven hebt vergaard uw nalatenschap geworden, die u nalaat aan uw erfgenamen. Volgens de wet zijn die erfgenamen uw partner, eventuele kinderen en kleinkinderen, en in sommige gevallen uw ouders, broers en zussen, of (over)grootouder. De wet beschrijft ook hoe uw nalatenschap onder deze erfgenamen verdeeld wordt en welk deel ieder van hen verkrijgt. Het kan zijn dat u zelf specifieke ideeën hebt over die verdeling of over het moment waarop de verdeling moet worden uitgevoerd. Het kan ook zijn dat u naast uw wettelijke erfgenamen ook andere personen als erfgenaam wilt aanwijzen of bepaalde wettelijke erfgenamen juist wilt uitsluiten. Dat mag, maar om zulke aanvullende of afwijkende regelingen vast te leggen moet u een **testament** laten opstellen.

In het navolgende overzicht is informatie over wat u kunt regelen over uw nalatenschap en voor als u zelf de regie niet meer kunt voeren, op overzichtelijke wijze bijeengebracht.

Wat wilt u regelen over uw nalatenschap en voor als u niet meer zelf de regie kunt voeren?

Als u niets geregeld hebt kan de rechtbank op verzoek van uw naasten een **mentor**, **bewindvoerder** of **curator** aanstellen.

- Een mentor begeleidt u en neemt zo nodig beslissingen voor u over persoonlijke zaken (zorg).
- Een bewindvoerder regelt uw geldzaken als gemachtigde namens u.
- Een curator regelt als uw wettelijk vertegenwoordiger zowel uw zorg- als uw geldzaken.
- Mentor, bewindvoerder of curator legt verantwoording af aan de rechtbank en aan u (uw naasten).
- Kosten: griffierecht rechtbank (€85, *tarief 2021*) + evt. vergoeding voor mentor, bewindvoerder, curator.

U kunt ook iemand (partner, familielid) vragen als uw **belangenbehartiger** uw geldzaken en persoonlijke zaken te regelen als u dat zelf niet meer zou kunnen. In dat geval moet u:

- uw belangenbehartiger machtigen voor uw bankrekeningen.
- uw belangenbehartiger toegang geven tot uw administratie, bestanden, wachtwoorden enz.
- uw wensen en instructies voor de belangenbehartiger duidelijk en schriftelijk vastleggen.

Informatie en machtigingsformulieren vindt u op de website van uw bank.

Uw wensen ten aanzien van zorg en medische aangelegenheden kunt u het beste met uw huisarts bespreken en vastleggen in een duidelijke **wilsverklaring** waarvan u uw huisarts een exemplaar geeft.

- Het gaat om wensen over behandeling, opname, eventuele reanimatie.
- Ook eventuele wensen over euthanasie kunt u in die wilsverklaring vastleggen. (zie verder eventueel ook www.nvve.nl en www.landelijkexpertisecentrumsterven.nl)
- Voor Informatie over wilsverklaringen zie: www.rijksoverheid.nl.

U kunt al uw wensen en instructies ook bij een **notaris** vastleggen in een **levenstestament**.

- Daarin wijst u dan een gevolmachtigde (partner, familielid, vriend) aan om al uw belangen te behartigen en uw zaken waar te nemen als u dat zelf niet meer zou kunnen.
- Uw wensen en instructies over uw persoonlijke situatie zoals wonen en zorg en uw financiën worden in het levenstestament opgenomen.
- Het levenstestament bevat ook Instructies voor het voeren van uw administratie en uw zakelijke en persoonlijke communicatie.
- Uw wilsverklaring over medische aangelegenheden kan in uw levenstestament worden opgenomen, maar een verwijzing naar de huisarts waar die wilsverklaring ligt is ook genoeg.
- Een levenstestament wordt opgemaakt door een notaris. Die bewaart het origineel, u krijgt een kopie. Het kan worden ingeschreven in het Centraal Levenstestamentenregister.
- Kosten: gemiddeld € 500. Informatie over levenstestamenten: www.notaris.nl.

Als u niets hebt geregeld over uw nalatenschap, moet die verdeeld worden onder uw **wettelijke erfgenamen**, volgens de in de wet voorgeschreven verdeelsleutel.

- Uw erfgenamen zijn dan uw partner, uw kinderen en hun afstammelingen, eventueel overige familieleden (ouders, broers en zussen en hun afstammelingen, grootouders en hun afstammelingen).
- De erfgenamen moeten de verdeling onderling regelen volgens de wettelijke verdeelsleutel.
- Informatie over wettelijk erfrecht: www.rijksoverheid.nl.

U kunt uw wensen en instructies over de verdeling van uw nalatenschap vastleggen in een **testament**.

- Daarin wijst u zelf uw erfgenamen aan. Dat mogen ook andere dan uw wettelijke erfgenamen zijn, mits uw partner niet onverzorgd achterblijft.
- In uw testament kunt u schenkingen (legaten) opnemen aan bijvoorbeeld een goed doel, iemand die voor u heeft gezorgd of een organisatie waarmee u zich verbonden voelt.
- U kunt bijzondere erfstukken zoals sieraden of kunstwerken toewijzen aan bepaalde personen.
- U kunt een regeling opnemen over het moment waarop uw erfgenamen hun erfenis mogen opeisen (bijvoorbeeld na het overlijden van uw partner).
- U kunt in het testament een executeur aanwijzen die de verdeling van de erfenis moet regelen.
- Ook kunnen wensen en Instructies voor de uitvaart worden opgenomen.
- Een testament wordt opgemaakt door een **notaris**. De notaris registreert het testament in het Centraal Testamentenregister. Na uw overlijden kan het testament worden opgevraagd en door een notaris worden geopend en voorgelezen aan de erfgenamen.
- Kosten: gemiddeld € 500. Informatie over testamente: www.notaris.nl.

Aandachtspunten

Bij het regelen van de zaken die hiervoor zijn benoemd kunnen o.a. de volgende aandachtspunten worden meegenomen.

Uw woonsituatie

- zelfstandig
- met zorg
- woon-zorg instelling

Uw sociale contacten

- partner
- familie
- vrienden
- buurt
- club

Uw vermogen

- onroerend goed
- inboedel
- auto
- kunstvoorwerpen
- sieraden
- spaargeld
- effecten
- schulden
- vorderingen

Uw financiën

- bankrekeningen
- inkomsten
- uitgaven
- belastingdienst

Uw zorgcontacten

- huisarts
- specialisten
- zorgverzekering
- voorzieningen
- thuiszorg

Uw communicatie

- adressen
- telefoonnummers
- digitaal bestand
- wachtwoorden
- sociale media